

KAZUISTYKA KLINICZNA

JÓZEF SZAREK, ANDRZEJ DEPTA

TORBIEL POKRWOTOCZNA ŚLEDZIONY U PSA

Z Instytutu Chorób Zakaźnych i Inwazyjnych

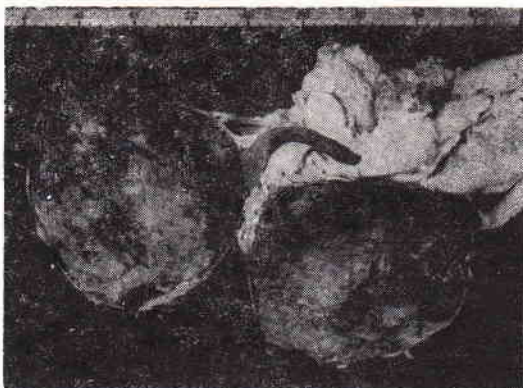
Z Instytutu Chorób Niezakaźnych Wydziału Weterynaryjnego AR-T w Olsztynie

Spśród różnego rodzaju pęknięć śledziony (*ruptura lienis*) na uwagę zasługują, szczególnie u psów, przypadki wraz z wynaczynieniem bez uszkodzenia torebki. Do opisanych stanów dochodzi zazwyczaj na tle urazowym. Przyżyciowe rozpoznanie tych zmian anatomopatologicznych nasuwa wiele trudności z uwagi na małe ich rozmiary bądź duże podobieństwo (w czasie badania przez omacywanie) do guzów nowotworowych. Ze względu na to w 85% przypadków pęknięcie śledziony kończy się bezpośrednio krwotokiem wewnętrznym i śmiercią zwierzęcia, w 14% tzw. pęknięciem dwuczasowym tzn. czasowym powstaniem torbieli, która następnie ulega pęknięciu, a tylko w 1% powstawaniem pokrwotocznej torbieli śledziony (3), co należy do rzadkości.

Przypadek własny dotyczy suki rasy bokser, w wieku 11 lat, dostarczonej do Kliniki Chorób Wewnętrznych (nr badania klinicznego 296/71) w stanie znacznego wychudzenia i wyniszczenia. Z wywiadu wynika, że pies chorował od kilku tygodni, chętnie leżał, a w ostatnim czasie wystąpiły wymioty oraz brak apetytu. Badaniem klinicznym stwierdzono: ciepotę wewnętrzną — 37,0°C, tętno — 58/min., oddechy — 16/min. oraz zażółcenie błon śluzowych naturalnych otworów ciała tj. przedsionka jamy ustnej i spojówek oczu.

Omacywaniem stwierdzono w lewej okolicy podżebrowej uszypułowany guz wielkości głowy człowieka, wystający do jamy brzusznej poza ostatnie żebro. Badania hematologiczne wykazały znaczne obniżenie poziomu hemoglobiny (8 g%), spadek liczby czerwonych krwinek (2 960 000) oraz znaczne obniżenie liczby hematokrytowej (18%), liczba białych krwinek (9 000) nie wykazywała większych zmian. Poziom bilirubiny bezpośrednio utrzymywał się w granicach 3,3—4,1 mg%, a aktywność AlAT i AspAT wynosiła 20 JM i 55 JM.

Ze względu na wiek psa i zły stan ogólny odstąpiono od zabiegu chirurgicznego, zdecydowano się na uspienie zwierzęcia.

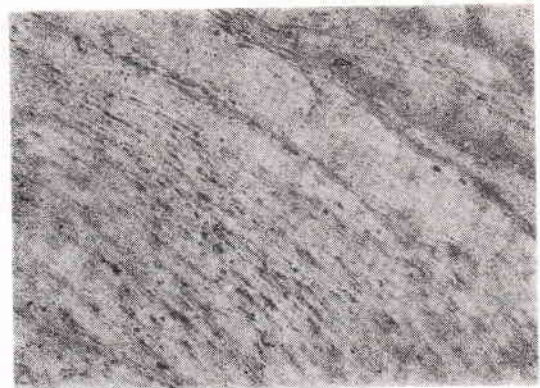

Ryc. 1. Pokrwotoczna torbiel śledziony na przekroju. U góry podziałka w cm

W trakcie przeprowadzonej sekcji psa, już po otwarciu jamy brzusznej zauważono duży kulisty twór, wielkości głowy dorosłego człowieka, barwy ciemnofioletowej, otorbiony, spoistości dość odpornej, ściśle zespolony z podstawą śledziony, a z drugiej strony z siecią. Guz ważył 6,25 kg. Jego powierzchnia przekroju posiadała wygląd mozaikowaty — szarawe, grube przegrody oddzielały wgłębienia wielkością dochodzące do owoców sliwki, zawierające ciemnobrunatną półpłynną masę (ryc. 1).

Oprócz opisanego tworu stwierdzono wodobrzusze (około 1,5 litra płynu przesiąkowego), marskość nerek, przekrwienie wątroby oraz ogólną żółtaczkę.

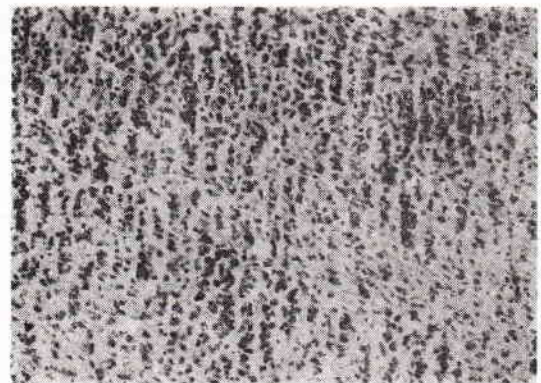
Z różnych części guza pobrano wycinki do badań histopatologicznych. Preparaty barwiono hematoksyliną i eozyną oraz metodą Van Giesona w modyfikacji Unny.

Ryc. 2. Na przekroju torbieli mikroskopowo widoczne są przegrody łącznotkankowe z włóknikiem i elementami morfotycznymi krwi. Barwienie wg metody Van Giesona w modyfikacji Unny. Powiększenie ok. 80 X

Mikroskopowo obserwuje się w preparatach sporządzonych z powierzchniowej części guza odchodzące od przerosłej łącznotkankowej torebki szerokie pasma przegród, zbudowanych ze skąpej ilości włókien tkanki łącznej, lecz z obficie namnożonymi komórkami tkanki klejodajnej (wyraźnie zaznaczonej w barwieniu według metody Van Giesona w modyfikacji Unny).

Poszczególne przegrody całkowicie wypełnione są włóknikiem, w okach którego zalegają elementy morfotyczne krwi (ryc. 2).

Ryc. 3. Mikroskopowo widoczne są ogniska mięszu śledzionowego w głębi torbieli. Barwienie HE. Powiększenie ok. 80 X

Oprócz opisanych zmian występują drobne ogniska resztek mięszu śledzionowego pod postacią miazgi czerwonej i białej (ryc. 3).

Marskość nerek, ogniska martwicze z przekrwieniem wątroby oraz żółtaczkę tych narządów również potwierdzono w badaniach mikroskopowych.

Całość zmian w śledzionie można określić jako torbiel pokrwotoczną śledziony — *haemocysticum lie-nis*.

1. Bielecka Z.: Pol. Prz. Chir. 28, 537, 1956.
2. Davis C. E., Montero J. M., Van Horn C. N.: Ann. Surg. 173, 686, 1971.
3. Drapanas T., Yates A. J., Brickman R., Wholey M.: Arch. Surg. 99, 298, 1969.
4. Koszarski J.: Pol. Prz. Chir. 43, 729, 1971.
5. Majkowski M., Bernadzikowski W.: Pol. Prz. Chir. 26, 219, 1954.
6. Runnels R. A., Montur W. S., Montur A. W.: Principles of Veterinary Pathology. The Iowa State University Press, 1965.
7. Wojszwillo-Geppert E.: Pol. Prz. Chir. 45, 387, 1973.

Adres autora: lek. wet. Józef Szarek, Kortowo 10 m. 302, 10-740 Olsztyn.

HIGIENA I TECHNOLOGIA ŻYWNOSCI ZWIERZĘCEGO POCHODZENIA

BARBARA SZCZEPANIAK, JADWIGA RZEŹNICZAK, WINCENTY PEZACKI

Zmienność drożdży w wędlinach surowych.

II. Charakterystyka jakościowa*)

Z Instytutu Technologii Żywności Pochodzenia Zwierzęcego AR w Poznaniu

Występowanie drożdży we wszystkich fazach zarówno procesu produkcyjnego jak i przechowalniczego wędlin surowych typu serwolotka jest faktem bezdyskusyjnym. Na podstawie obserwacji mikroskopowej oraz diagnostyki opartej na cechach fizjologicznych i biochemicznych wyizolowano wśród nich 47 szczepów różniących się między sobą. W kolejnych etapach produkcji i przechowywania wędlin występowanie poszczególnych szczepów drożdży jest jednak bardzo zmienne. Szereg szczepów stwierdzonych w farszu ulega cenoanabiotycznej wymianie w miarę postępującego zaawansowania procesu produkcyjnego i przechowalniczego. Mikroflora drożdżowa wędlin surowych nie jest zatem stała, lecz ulega ilościowym i jakościowym zmianom.

Potencjalnie odmienna przydatność technologiczna poszczególnych szczepów drożdży oraz znaczna ich liczebność w różnych okresach produkcji i przechowywania uzasadnia bliższą analizę właściwości w układzie ich przynależności gatunkowej. Ze względu na licznosc i ciągłość występowania, te spośród drożdży, których właściwości fizjologiczne i biochemiczne mogłyby mieć wpływ na właściwe kształtowanie się wyróżników organoleptycznych, mogą bowiem wzbudzić zainteresowanie jako potencjalne czynniki technologiczno-biologicznego sterowania jakością wędlin surowych.

Teżą roboczą prezentowanej części jakościowej charakterystyki drożdży było przesledzenie kolejności zmian jakościowych i ilościowych

poszczególnych rodzajów drożdży, występujących we wszystkich etapach procesu produkcyjnego i przechowalniczego jako wyrazu ich zdolności adaptacji do zmieniających się ciągle właściwości środowiskowych wędlin surowych.

Materiali i metody

Przedmiotem charakterystyki jakościowej było 40 szczepów drożdży wyizolowanych z wędliny surowej typu serwolotka. Szczepy te analizowano, charakteryzując ich morfologię mikroskopową i właściwości fizjologiczne. Charakterystyka morfologiczna badanych drożdży polegała na oznaczeniu:

- 1) kształtu i wielkości komórek,
- 2) sposobu rozmnażania (pączkowanie, podział),
- 3) zdolności tworzenia zarodników oraz
- 4) kształtu zarodników.

Kształt i wielkość komórek oraz sposób rozmnażania obserwowano w przyżyciowych preparatach mikroskopowych, sporządzonych z 2—3 dniowej hodowli drożdży inkubowanej na płynne brzeczce. Określając wielkość, mierzono długość i szerokość przynajmniej 20 komórek i obliczano wartość średnią. Zdolność zarodnikowania badano na agarze Gorodkovej. Do barwienia zarodników stosowano metodę Schaffera-Fultona w modyfikacji Wirtza (1).

Dodatkowo badano również zdolność rozkładu arbutyny. Wymienione badania diagnostyczne prowadzono zgodnie z metodyką podaną przez Loddera i Kregen Van Rij (4) oraz Burbiankę (1).

Identyfikację rodzajową badanych szczepów przeprowadzono również według klucza Loddera i Kregen Van Rij (4). Pod uwagę brano przy tym całość kształt uzyskanych właściwości morfologicznych i fizjologicznych (6).

O mówienie wyników

Zdolnością tworzenia zarodników odznaczało się tylko 8 z badanych szczepów. Szczepy te zostały zaklasyfikowane do dwóch rodzajów: *Debaryomyces* i *Sporobolomyces*.

*) I. Charakterystyka ilościowa — Medycyna Wet. 30, 497, 1974.